

52352305 : สาขาวิชาการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสาธารณสุข

คำสำคัญ : เครื่องข่าย/คุ้มครองผู้บริโภค/เครื่องสำอาง

สิริลักษณ์ รื่นรวย : การสร้างเครือข่ายงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านเครื่องสำอางในชุมชน : กรณีศึกษา ตำบลบ้านไร่ อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ญญ.รศ.ระพีพรรณ ฉลองสุข. 236 หน้า.

การวิจัยเชิงปฏิบัติการครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการสร้างเครือข่ายงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านเครื่องสำอางในชุมชนและเพื่อศึกษาความปลอดภัยด้านเครื่องสำอางของชุมชนหลังการดำเนินงานเครือข่ายงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านเครื่องสำอาง โดยเปรียบเทียบความปลอดภัยด้านเครื่องสำอางของชุมชนก่อนและหลังสร้างเครือข่ายงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านเครื่องสำอางและเปรียบเทียบระหว่างพื้นที่สร้างเครือข่ายกับพื้นที่ที่ไม่ได้สร้างเครือข่าย โดยเปรียบเทียบความชุกของเครื่องสำอางที่ไม่ปลอดภัยในการใช้ ณ แหล่งจำหน่ายเครื่องสำอางในชุมชน เปรียบเทียบความรู้และพฤติกรรมการเลือกซื้อ พฤติกรรมการใช้เครื่องสำอางบำรุงผิวหน้า ทาสี ฝ้า หน้าขาว และพฤติกรรมการปกป้องสิทธิผู้บริโภคของประชาชนที่มีอายุ 12-60 ปีที่เคยซื้อและเคยใช้เครื่องสำอางบำรุงผิวหน้า ทาสี ฝ้า หน้าขาวในชุมชนในตำบลบ้านไร่ (กลุ่มสร้างเครือข่าย) และตำบลลานสัก (กลุ่มเปรียบเทียบ) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสำรวจ แบบสังเกตและแบบสอบถามที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมาใช้สำหรับงานวิจัยนี้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติความถี่, ค่าร้อยละ, ค่าเฉลี่ย, ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน, chi-square test, paired samples t-test and independent samples t-test

การศึกษาการสร้างเครือข่ายงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านเครื่องสำอางในชุมชนพบว่า องค์ประกอบที่เหมาะสมของเครือข่ายงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านเครื่องสำอาง ได้แก่ 1) สมาชิกของเครือข่ายประกอบด้วยตัวแทนภาครัฐและเอกชนในชุมชน 2) สมาชิกในเครือข่ายมีการรับรู้ปัญหาว่าพบเครื่องสำอางที่ไม่ปลอดภัยในการใช้ในชุมชนของตน 3) มีจุดมุ่งหมายร่วมกันคือให้ความรู้ผู้บริโภค ผู้จำหน่าย และสื่อ เพื่อระวังสินค้าเครื่องสำอางที่ไม่ปลอดภัยในชุมชนและจัดตั้งศูนย์รับเรื่องร้องเรียน 4) การปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกในเครือข่าย สมาชิกมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมือในการทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย 5) การสื่อสารภายในเครือข่ายมีการประชาสัมพันธ์ให้สมาชิกเครือข่ายและชุมชนมีส่วนร่วม การศึกษาความปลอดภัยด้านเครื่องสำอางของชุมชนหลังการดำเนินงานเครือข่ายงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านเครื่องสำอาง พบว่า การสร้างเครือข่ายงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านเครื่องสำอางในชุมชนทำให้ความชุกของเครื่องสำอางที่ไม่ปลอดภัยในการใช้ที่จำหน่ายในชุมชนลดลงอย่างมีนัยสำคัญ (p value = 0.003) ทำให้ความรู้เกี่ยวกับเครื่องสำอางบำรุงผิว ทาสี ฝ้า หน้าขาวของกลุ่มตัวอย่างตำบลบ้านไร่เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ (p value < 0.001) พฤติกรรมที่ถูกต้องในการเลือกซื้อเครื่องสำอางบำรุงผิว ทาสี ฝ้า หน้าขาวของกลุ่มตัวอย่างตำบลบ้านไร่เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ (p value < 0.001) และพฤติกรรมที่ถูกต้องในการใช้เครื่องสำอางบำรุงผิว ทาสี ฝ้า หน้าขาวของผู้ที่ไม่เคยมีประสบการณ์แพ้เครื่องสำอางของกลุ่มตัวอย่างตำบลบ้านไร่ เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ (p value < 0.001) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

การคุ้มครองผู้บริโภคด้านสาธารณสุข

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ปีการศึกษา 2555

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

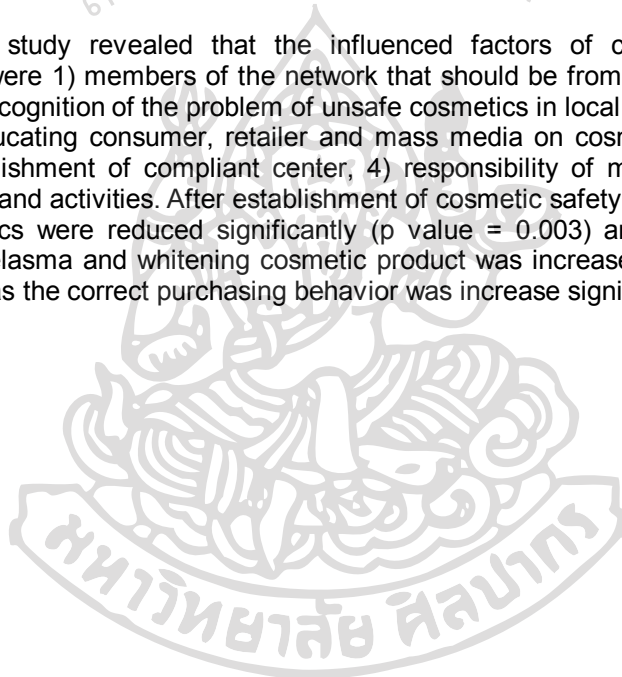
52352305 : MAJOR : CONSUMER PROTECTION IN PUBLIC HEALTH

KEY WORD : NETWORK/CONSUMER PROTECTION/COSMETIC

SIRILUK RUENRUAY : DEVELOPMENT OF CONSUMER PROTECTION NETWORK ON COSMETICS IN COMMUNITY : A CASE STUDY OF TAMBON BAN RAI, AMPHOE BAN RAI, UTHAI THANI. THESIS ADVISOR : ASST.PROF.RAPEEPUN CHALONGSUK,Ph.D. 236 pp.

This action research aimed to study about the establishment of consumer protection network on cosmetics and to study the outcome of such consumer protection network for cosmetics safety in community. The safety network area was established in Banrai district and Lansak district was used to be a control site. The incident of unsafe cosmetics selling in local store, 12-60 years-old consumer's knowledge and behavior of purchasing and using of acne, melasma and whitening cosmetic products and consumer protection behavior, before and after the establishment of cosmetic safety network were compared. The study tools were survey forms, observation forms and questionnaires. Data were analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation, chi-square test, paired samples t-test and independent samples t-test.

The study revealed that the influenced factors of cosmetic safety network establishment were 1) members of the network that should be from government and private sector, 2) the recognition of the problem of unsafe cosmetics in local area, 3) sharing of same objective in educating consumer, retailer and mass media on cosmetic safety surveillance including establishment of compliant center, 4) responsibility of members and 5) network communication and activities. After establishment of cosmetic safety network, the incidents of unsafe cosmetics were reduced significantly (p value = 0.003) and consumer knowledge about acne, melasma and whitening cosmetic product was increase significantly (p value < 0.00). As such as the correct purchasing behavior was increase significantly (p value < 0.001)

Program of Consumer Protection in Public Health

Student's signature

Thesis Advisor's signature

Graduate School, Silpakorn University

Academic Year 2012

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาครั้งนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาจากเกสัชกรหญิง รองศาสตราจารย์ ระพีพรรณ ฉลองสุข อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำแนวทางการแก้ไข และตรวจสอบความถูกต้อง รองศาสตราจารย์ ดร.จินดา ขลิบทอง เกสัชกร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บุรินทร์ ต.ศรีวงษ์ และเกสัชกรหญิง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐธิดา คำผล ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ แก้ไขให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์ รวมทั้งคณาจารย์ภาควิชาเภสัชกรรมชุมชนทุกท่าน ที่ช่วยให้ ข้อเสนอแนะต่าง ๆ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณ สาธารณสุขอำเภอบ้านไร่ที่ให้คำปรึกษา แนะนำและข้อคิดเห็นต่าง ๆ ของ การทำงานในชุมชน อำนวยความสะดวกให้ผู้วิจัยสามารถเข้าถึงชุมชนได้เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณ นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านไร่ และเจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลบ้านไร่ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ และเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ อาจารย์ที่ ปรึกษา อย.น้อยและแกนนำนักเรียน อย.น้อย โรงเรียนบ้านไร่วิทยา ตัวแทนองค์กรพัฒนาเอกชน (อพช.) “แพนด้าแคมป์” สมาชิกสภาองค์กรชุมชน อาสาสมัครสาธารณสุข ตัวแทนผู้จำหน่าย เครื่องสำอาง และชมรมร้านขายยาจังหวัดอุทัยธานีที่ร่วมเป็นภาคีเครือข่ายที่เข้มแข็งในชุมชน

ขอขอบคุณ พี่ ๆ เพื่อน ๆ และน้อง ๆ กลุ่มงานคุ้มครองผู้บริโภค สำนักงานสาธารณสุข จังหวัดอุทัยธานีทุกคนที่ให้คำแนะนำ ให้กำลังใจ ด้วยดีเสมอมา

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ คุณพ่อประสิทธิ์ รื่นรวยและคุณแม่เชลย รื่นรวย ที่ได้ ให้การอบรมเลี้ยงดู สนับสนุนการศึกษา ให้กำลังใจ จนทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วง